

ข้อหารือ กรณีการประกอบพิธีสัจยันต์

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขสืบค้นข้อมูลกฎหมาย เพื่อประกอบการพิจารณาว่าการประกอบพิธีสัจยันต์ เข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการในลักษณะซึ่งเป็นการค้าหรือไม่

ศูนย์บริหารกฎหมายได้สืบค้นข้อมูลและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

- กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทที่ ๙ (๑๘) การประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะ ส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย มีขอบเขตความหมาย สถานที่ที่ให้บริการเกี่ยวกับการสักผิวหนัง สักคิ้ว หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย เว้นแต่กิจกรรมหรือการดำเนินการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

- คู่มือแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) , หน้า ๑๙๔

“สัก” หมายถึง เอาของแหลมแทงลงด้วยวิธีการหรือเพื่อประโยชน์ต่างๆ กัน เช่น ใช้เหล็กแหลมจุ่มหมึกหรือน้ำมันแทงที่ผิวหนังให้เป็นอักขระ เครื่องหมาย หรือลวดลาย ถ้าใช้หมึกเรียกว่าสักหมึก ถ้าใช้น้ำมันเรียกว่าสักน้ำมัน

“เจาะ” หมายถึง ทำให้เป็นช่องเป็นรู

- มติคณะกรรมการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๙๙-๓/๒๕๕๙ วันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร ๑ ชั้น ๑ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีมติที่ประชุม “รับทราบข้อชี้แจงของแพทย์สภาว่าการประกอบกิจการการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายไม่เข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๔๑

มาตรา ๔๐ เงินได้พึงประเมินนั้น คือเงินได้ประเภทต่อไปนี้ รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงิน หรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ ดังกล่าว ไม่ว่าในทอดใด

(๘) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (๑) ถึง (๗) แล้ว

เงินค่าภาษีอากรตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ไม่ว่าทอดใดหรือในปีภาษีใดก็ตาม ให้ถือเป็นเงินได้ประเภทและของ ปีภาษีเดียวกันกับเงินได้ที่ออกแทนให้

มาตรา ๔๒ เงินได้พึงประเมินประเภทต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้

(๒๙) เงินได้ที่ได้รับการให้โดยเสนหาที่ผู้ให้แสดงเจตนาหรือเห็นได้ว่ามีความประสงค์ให้ใช้เพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา กิจการศึกษา หรือกิจการสาธารณประโยชน์ ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

กิจของสงฆ์และพิธีกรรมทางศาสนา

กิจวัตร ๑๐ ประการ : กิจวัตรพื้นฐานของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ที่บรรพชนประพฤติมาไม่ขาดสาย

๑๐ ประการ

๑. ลงอุโบสถ (= ประชุมฟังสวดพระปาติโมกข์ทุกกึ่งเดือน)
๒. บิณฑบาตเลี้ยงชีพ
๓. สวดมนต์ไหว้พระ
๔. กวาดอาวาสวิหารลานพระเจดีย์
๕. รักษาผ้าครอง (= ใช้เครื่องนุ่งห่มหนึ่งชุด ดูแลให้บริสุทธิ์อยู่เสมอ)
๖. อยู่ปริวาสกรรม
๗. โกนผม ปลงหนวด ตัดเล็บ
๘. ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์
๙. เทศนาบัตติ (= ปลงอาบัติ เป็นกิจวัตรประจำวัน)
๑๐. พิจารณาปัจจเวกขณะทั้ง ๔ เป็นต้น (= ใช้สอยปัจจัยอย่างมีสติ)

พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

๑. การสวดมนต์ไหว้พระ
๒. การตักบาตร
๓. การฟังเทศน์
๔. การเวียนเทียน
๕. บรรพชา
๖. การอุปสมบท
๗. การถวายสังฆทาน

๓. ข้อเท็จจริง

(๑) สถานที่ที่ถูกร้องเรียน มีลักษณะเป็นบ้านพักอาศัย ๒ ชั้น ซึ่งใช้เป็นสถานที่ทำการสักยันต์และพักอาศัย โดยพื้นที่ทำการสักอยู่ชั้น ๒ ลักษณะของบริเวณโดยรอบสถานที่ที่ถูกร้องเรียนจะเป็นทิวเขาและชุมชนพักอาศัย

(๒) จากการสอบถามข้อมูลลูกศิษย์ของสถานที่สักยันต์แห่งนี้ แจ้งว่า สถานที่แห่งนี้มีการประกอบพิธีสักยันต์โดยการนำเลือดมาสักลงที่ศีรษะ เรียกว่าการ “ประสะเลือด” ซึ่งเป็นพิธีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ในการประกอบพิธีประสะเลือด ของสำนักสักยันต์แห่งนี้ จะจัดขึ้นปีละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๓ วัน ลักษณะของการประกอบพิธีจะเป็นการไหว้ครูประจำปี และทำพิธี “ประสะเลือด” ให้กับลูกศิษย์หรือผู้ที่มีความเชื่อและสมัครใจ โดยในปี ๒๕๖๒ จัดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา และมีศิษย์มาร่วมงาน วันละประมาณ ๓๐๐ คน

(๓) ขั้นตอนของพิธีประสะเลือด คือการใช้มีดปลายแหลมตอกที่เพดานปาก แล้วนำเลือดใส่ลงในถ้วยใบเล็ก ซึ่งผู้ให้ข้อมูล แจ้งว่าจะมีการทดสอบแอลกอฮอล์ความเข้มข้น ๗๐% ลงไปผสมกับเลือด หลังจากนั้นจะนำไปสักบนศีรษะของลูกศิษย์ เข็มที่ใช้สักมีลักษณะเป็นเข็มด้ามยาว สามารถถอดเปลี่ยนหัวเข็มได้

(๔) นอกจากการสักยันต์ในพิธี “ประสะเลือด” แล้ว สถานที่แห่งนี้ยังให้บริการสักยันต์แบบทั่วไป โดยมีกระบวนการคือ การใช้เข็มสักที่มีลักษณะเป็นด้ามยาวจุ่มลงในน้ำหมึกหรือสี ซึ่งเป็นสีที่ใช้สำหรับการสัก เช่นเดียวกับร้านสักผิวหนังทั่วไป ไม่ได้ใช้เลือดในการสัก และมีค่าไหว้ครูครั้งละ ๑๕๐ บาท

๔. ประเด็น...

๔. ประเด็นข้อหาหรือ : การประกอบพิธีสักยันต์เข้าชายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่ และในกรณีที่มีการจ่ายค่าไหว้ครูในพิธีสักยันต์ดังกล่าวจะเข้าชายเป็นการประกอบกิจการในลักษณะซึ่งเป็นการค้าหรือไม่

ความเห็น : การประกอบพิธีสักยันต์ มีลักษณะใช้เข็มสักจุ่มลงในน้ำหมึก สี หรือใช้เลือดในการสักยันต์แทงลงบนผิวหนังหรือบนศีรษะเพื่อให้เกิดลวดลายบนผิวหนังตามความเชื่อ โดยมีค่าไหว้ครูครั้งละ ๑๕๐ บาท ถึงแม้ว่าเป็นการสักเพื่อความเชื่อแต่เป็นการใช้เข็มสักจุ่มลงในน้ำหมึก สี หรือเลือด และลงเข็มเพื่อให้เกิดลวดลายเช่นเดียวกับการสักผิวหนังเพื่อความสวยงาม มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น การเกิดโรคติดต่อที่เกิดจากวัสดุอุปกรณ์ไม่สะอาดปลอดภัย หรือการนำเลือดของบุคคลหนึ่งมาสักลงบนผิวของอีกคนหนึ่งอาจติดเชื้อโรคไวรัสตับอักเสบบี หรือ HIV อีกทั้ง หากมีการจัดการมูลฝอยที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งที่ไม่ถูกสุขลักษณะ อาจปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมได้ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงเห็นว่า การประกอบพิธีสักยันต์เข้าชายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ดังนั้น หากการประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการค้าในพื้นที่ที่เป็นตั้งสถานประกอบกิจการนั้นมีข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการดังกล่าวไว้ ผู้ประกอบกิจการจะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการและต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีไม่ได้ประกอบกิจการหรือดำเนินกิจกรรมทำในลักษณะเพื่อการค้าไม่ต้องขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย

สำหรับประเด็นการพิจารณาว่า การจ่ายค่าไหว้ครูในพิธีสักยันต์ดังกล่าวจะเข้าชายเป็นการประกอบกิจการในลักษณะซึ่งเป็นการค้าหรือไม่ นั้น ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานงานไปที่กรมสรรพากรเพื่อสอบถามว่าการสักยันต์และมีค่าไหว้ครูดังกล่าวถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่บุคคลธรรมดาต้องเสียภาษีหรือไม่ ซึ่งกรมสรรพากรมีความเห็นว่า การสักยันต์ตามข้อเท็จจริงที่หารือมานั้น มีลักษณะกิจกรรมที่มีการลงทุน มีค่าใช้จ่ายในการสักยันต์ ประกอบกับการสักยันต์ดังกล่าวไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินค่าไหว้ครูไปใช้เพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา หรือสาธารณประโยชน์ จึงไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔๒ (๒๙) ดังนั้น เงินค่าไหว้ครูดังกล่าวจึงถือเป็นเงินได้พึงประเมิน ซึ่งผู้รับเงินเป็นผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๘) เว้นแต่มีข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ว่า เงินค่าไหว้ครูที่ได้รับมานั้นนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในกิจการศาสนา หรือสาธารณประโยชน์

นางสาวฉยจิต ทองแหยม ผู้จัดทำความเห็นข้อหาหรือ

นางสาวสุกญา คุณวโรตม์ ผู้ตรวจความเห็นข้อหาหรือ

นายสมชาย ตูแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ผู้ตรวจความเห็นข้อหาหรือ

.....